

De sfeer die Toussaint weet op te roepen, nestelt zich in je botten

WINEKE DE BOER

De Volkskrant

Jean-Philippe Toussaint: *Naakt*

****

Uit het Frans vertaald door Marianne Kaas

Prometheus; 160 pagina's; EUR 17,95.

Het verhaal over Marie gaat door. De ik-persoon van Jean-Philippe Toussaint gaat verder waar hij in het vorige boek, *De waarheid omtrent Marie*, was gebleven. De ex-geliefden komen terug van Elba. Ieder gaat naar zijn eigen appartement. De verteller staat verweesd te wachten voor zijn raam dat uitkijkt op een druilerige Parijse straat. Tegen beter weten in wacht hij tot Marie hem belt.

Toch is er iets veranderd: het is of hij Marie dichter dan ooit nadert. Alleen de ik-persoon ziet wat er werkelijk schuilgaat onder haar onuitstaanbaarheid. Hij heeft het over haar 'oceanische gesteldheid', waardoor 'haar zelfbesef volledig werd opgeheven'. *Naakt* heet dan ook het vierde boek over Marie.

Toussaint is een eenling in de Franse letteren. Gestaaag rijgt hij zijn zinnen aaneen tot minimalistische romans. De proloog is fabelachtig, over wat er komt kijken bij de creatie van een jurk van honing (Marie is mode-ontwerpster) en de presentatie tijdens een show, compleet met een zwerm bijen die het model achtervolgt op de catwalk.

Het gaat gruwelijk mis, maar Marie doet alsof het er allemaal bij hoort wanneer ze applaus komt halen: 'Immers, omdat ze weigerde in de realiteit haar meerdere te erkennen, had Marie het toeval tot haar bondgenoot gemaakt en zich het beeld toegeëigend en wel in die mate dat ze twijfel had gezaaid in de geest van de toeschouwers, alsof het hele tafereel dat zich voor hun ogen voltrok, zo door Marie was bedoeld.'

Twee maanden later belt ze eindelijk. Ze gaan terug naar een herfstig en somber Elba. Er heeft een brand gewoed in de chocoladefabriek. De geur van verbrande cacao in combinatie met het grijze weer is deprimerend.

Hoewel de breuk tussen Marie en de ik-persoon een forse scheur vertoont (het omgekeerde van een scheur tussen twee geliefden) blijf je toch achter met een loodzwaar gevoel. Dat kun je op het conto van Toussaint schrijven: de sfeer die hij oproept, nestelt zich in je botten.